Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare, Tèrgulu Inului Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primescu.
Manuscripte nu se retrimitu.

Birourile de anunciuri:
Brașovu, piața mare, Tèrgulu Inului Nr. 30.

Inserate mai primescu în Viena: R. Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), H. Schalek, Alois Herndel, M. Dukes, A. Oppelik, J. Dannebcrg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețulu inserțiunilorů: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoiélă.
Reclame pe pagina a III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LVI.

„Gazeta“ ese în fiă-care di

Abonamente pentru Austro-Ungaria.
Pe un anů 12 fl., pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe anů.

Pentru România și străinătate:
Pe unů anu 40 franci, pe șése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prenumără la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectori.

Abonamentulů pentru Brasovů
la administrațiune, piața mare, Tèrgulů Inului Nr. 30 etagiulů I.: pe unů anu 10 fl., pe șése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusulu în casă: Pe unů anů 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Unů esemplaru 5 cr. v. a. séu 15 bani. Atâtu abonamentele câtu și inserțiunile suntů a se plăti înainte.

Nr. 289. Brașovů, Vinerĭ, 31 Decemvre 1893.

1

Nou abonamentů la „GAZETA TRANSILVANIEI“

Cu 1 Ianuarie 1894 st. v.

se deschide nou abonamentů, la care învitămů pe toțĭ amicii și sprijinitorii fóiei nóstre.

Prețulů abonamentuluĭ:

Pentru Austro-Ungaria:

pe unů anů . . . . 12 fl.
pe șése lunĭ . . . . 6 fl.
pe trei lunĭ . . . . 3 fl.

Pentru România și străinătate:

pe unů anů . . . . . 40 franci
pe șése lunĭ . . . . . 20 „
pe trei lunĭ . . . . . 10 „

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:

pe unů anů . . . . **2 fl.**
pe șése lunĭ . . . . **1 fl.**

Pentru România și străinătate:

pe unů anů . . . . **8 francĭ**
pe șése lunĭ . . . . **4 „**

Abonarea se póte face mai ușorů prin **mandate postale.**

Administrațiunea
„Gazetei Transilvaniei“.

Afacerea Congruei.

Brașovů, 30 Decemvre v.

Precum, arată tóte semnele Episcopatulů catolicŭ și guvernulů ungurescŭ vorů sĕ facă unů pasů decisivů pentru resolvarea afacerei congruei, adecă a ajutorării materiale a preoțimei.

Pe diua de 17 Ianuarie n. 1894 e convocată în afacerea congruei conferența Episcopilorů, ér în 20 Ianuarie se va întruni în ministeriulů de culte și de instrucțiune publică marea comisiune, care va avé sĕ se sfătuéscă asupra modalității cum s'ar puté resolva mai curêndů și mai bine acéstă afacere.

Cestiunea ajutorării preoțilorů lipsițĭ ne intereséză și pe noi Românii în modů fórte însemnatů, pentru că ea privesce și preoțimea nóstră română unită, ba putemů dice, că după împrejurările materiale actuale, Congrua e menită mai multů pentru ajutorarea clerului greco-catolicŭ românů și rutênů, decâtů pentru ajutorarea clerului romano-catolicŭ.

La timpulů sĕu amů arătatů câtů de gravă este cestiunea dotațiunei preoțimei române unite, așa cum a fostů ea pusă de cătră episcopatulů catolicŭ; amů datů espresiune îngrijirilorů nóstre vĕdêndů, că Episcopii românĭ unițĭ facŭ causă comună în acéstă cestiune cu Episcopatulů catolicŭ, care la rêndulů sĕu se nisuesce de a aduce în legătură strînsă regularea congruei cu regularea autonomiei catolice; amů disů, că aceste ni-uințe suntů îndreptate în contra independenței provinciei metropolitane române de Alba-Iulia și ne-amů întrebatů décă Episcopii noștri unițĭ au luatů séu nu posițiune în fața periculului, ce se póte nasce pentru biserica română națională din legăturile aceste strînse cu catolicii ungurĭ?

Astădĭ vedemů că lucrurile au ajunsů într'unů stadiu fórte înaintatů. Vedemů, că în comisiunea pentru congrua, conchiămată de ministrulů de culte, figuréză unů episcopů românů unitů — singurulů membru românů — vedemů, că episcopii catolicĭ érășĭ vorů ține sfatů mare, la care vorů fi învitațĭ fără îndoială și archiereii românĭ unițĭ. Tóte acestea le vedemů, numai despre unů lucru n'avemů nicĭ o cunoscință, și acesta este în casulů de fața lucrulů principalů, nu scimů adecă, care este părerea episcopatului românů unitů în acéstă gravă cestiune?

Într'unů numĕrů alů fóiei nóstre de pe la finea lui Februarie 1893 amů disů între altele:

„Eată ce voimů noi sĕ scimů: ce facŭ și ce întreprindů Episcopii noștri unițĭ pentru apĕrarea naționalității române și a bisericei naționale române fața cu uneltirile catolicismului ungurescŭ?“

Acéstă întrebare o punemů din nou în ajunsulů întrunirilorů pentru Congruă din Pesta.

Credemů că clerulů și poporulů românů unitů, cu totů absolutismulů ce domnesce în biserică, este în dreptů de a se aștepta sĕ fiă și elů informatů într'o cestiune atâtů de importantă și sĕ nu afle érășĭ despre ea numai atuncĭ, când va sta înaintea unorů fapte împlinite.

Rĕspunderea episcopatului românů unitů este cu atâtů mai mare cu câtů mai primejdióse suntů vremurile, ce le străbatemů!

La adresa d-lui Hieronymi.

Inainte cu vre-o dece dile, ni-amů luatů voia de a adresa d lui ministru de interne *Hieronymi*, cu totů respectulů, trei întrebărĭ asupra unorů fapte, imprejurărĭ și evenimente, carĭ preocupă și neliniștescŭ în gradů mare opiniunea publicŭ română din Transilvania și Ungaria.

Neprimindů până acuma nicĭ o lămurire din partea organelorů de publicitate ale d-lui ministru asupra acestorů întrebărĭ, le reînoimů adĭ, pe scurtů, în următórele:

1) Intrebămů pe d-lů ministru de interne Hieronymi, décă nu crede, că este de datoria sa, ca consiliarů alů Majestății Sale și ca ministru rĕspundĕtorů, de-a lumina și liniști opiniunea publică a unei părțĭ fórte însemnate a cetățenilorů statului, **făcêndu-ne cunoscutů resultatulů cercetărei ordonate din parte-i în afacerea esceselorů de stradă sĕvĕrșite în Turda și Oradea-mare.**

2) In fața enunciațiunilorů d-lui ministru de interne la adresa lui Geza Kosztenszky și a lui Szadetzky, întrebămů: **Care dintre aceste douĕ adrese este cea adevĕrată:** adresa dată renegatului *Kosztenszky*, orĭ adresa dată renegatului *Szadetzky* dela Kárpat-egylet-ulů din Clușiu?

3) Nu crede Escelența Sa d lů ministru de interne, că este momentulů supremů, ca sĕ intervină în **comitatulů Sabolciu**, spre a **pune capĕte ingerințelorů ilegale și despotice alů administrației** acestui comitatů, — carau de scopů nimicirea învĕțămêntului românescŭ în scólele confesionale de pe Nirů, și că sĕ tragă la rĕspundere și sĕ pedepséscă pe acele organe, carĭ au abusatů de puterea lorů și au violatů legea? Crede d-lů ministru de interne, că printr'o procedere, ca aceea a organelorů din Sabolciu, carĭ alungă cu gendarmii pe învĕțătorii dela scólele românescĭ, se póte sprigini și înainta causa „împăcării pe cale socială“ a Româniorů cu Maghiarii, care, după asigurările sale, îi zace atâtů de multů la inimă?

Fóia lui Alexics.

Laurii câștigațĭ de voinicosulů Dr. Moldoványi Gherguțŭ cu „*Ungaria*“ sa înaintea opiniunei publice șoviniște maghiare, n'au lăsatů sĕ dórmă pe vrednicululů sĕu soțů și frate în renegatismů, Dr. Alexics György. Acesta și-a disů, cu dreptů cuvêntů, că décă d-lů Moldoványi scie sĕ propage atâtů de bine „patriotismulů“ între „nădragarii români“, cu fóia sa, pentru care a primitů numai de curêndů unů premiu de 500 fl., de ce se nu pótă și dênsulů, Alexics, sĕ-șĭ validiteze „vastele“ sale cunoscințe pe terenulů literaturei poporale române, scoțêndů unů diarů pentru „ciorecarii“ românĭ totů în limba română și cu aceeașĭ menire „patriotică?“

Dictum, factum! Alexics și-a căutatů și și-a găsitů curêndů unů Mecenate în persóna ministrului de agricultură, contele A. Bethlen. Nu vorů trece nicĭ 24 óre și fóia lui cea nouă va traversa munții și câmpiile locuite de Românĭ și se vorů întêlnĭ Alexics cu Moldoványi — *par nobile fratrum* — în activitatea pe terenulů diaristicŭ, cu scopulů de a scăpa poporulů nostru de „înriu-

---

FOILETONULŮ „GAZ. TRANS“

Cum a pățit'o vênătorulů de vulpĭ în Anglia.

Traducere după Nordau.

(Fine.)

C. cu ochĭ marĭ și gura cu deschisă se uită o minută după dênsulů, apoi cu o săritură fù lângă elů, î-lů prinse cu mâna tremurândă de umerĭ și-i urla în urechĭ: „Așadér și Dta! Asta e o conjurațiune formală! Insĕ trebue sĕ-mĭ daĭ esplicare; nu-mĭ scapĭ.“

Căpitanulů privi cu tótă rĕcéla Englesului pe tinĕrulů aprinsů, care sta înaintea lui, dĕdù din umerĭ și dise fórte simplu: „Nu voescŭ, sĕ am cu Dta nicĭ o afacere!“

Ceialalțĭ doi s'au trei bărbațĭ, carĭ încă erau de fața în sală, începură a-șĭ întórce capetele spre ei, și după-ce C. continuă a cere dela căpitanulů V. în tonů aspru esplicărĭ, plecă acesta încetů spre ușă, lăsândů pe Baronů jertfa unui viforů de sĕmțĕmintele cele mai contradictóre. Acesta se lăsă pe unů fotoliu, îșĭ plecă capulů în mânĭ și cugetă — la nimica.

Dér nu rĕmase multů timpů neconturbatů în acéstă posiție. Incă nu trecură dece minute, când étă intră unů servitorů, se opresce înaintea lui C. și cu unů complimentů îĭ întinde, pe o plată de argintů, unů biletů.

Baronulů C. îlů deschide; erau numai cuvintele următóre:

„In urma raportului verbalů alů căpitanului V., secretarulů clubului î-șĭ ia libertatea, de a încunosciința pe dlů Baronů C., că dênsulů nu póte fi privitů mai multů de óspe alů clubului nostru.“

Baronulů C. nu dise nimicŭ, ci îndoi biletulů cu degetele sale nervóse, îlů băgă în busunarů și plecă.....

Deadreptulů la ambasadă; acolo află elů unů piretinů bunů, pe care îlů rugă ai sta în ajutorů într'o afacere de onóre. Agrăitulů dĕdù din umerĭ și dise, că nu póte servi, fiindů-că celů, care trebue provocatů, este unů Englesů. Dealtcum se bage de sémă, căcĭ oficiile aicĭ nu facŭ glumă în lucrurĭ de aceste. Baronulů C. merse și de aicĭ turbatů de mâniă; avea numai unů cugetů și acela era: rĕsbunare. Căpitanulů C. era ofițerů, și încă la gardă; trebuia sĕ-i dea satisfacere.

Fără ca sĕ caute mai departe vr'unů secundantů, merse acasă și scrise vĕtĕmătorului o epistolă în care îlů provocă categoricŭ, sĕ-i dea satisfacția cavalerescă cu arma în mână, la dincontră îlů va declara de unů lașů miserabilů și-lů va pălmui pe stradă.

Epistola o încredință postei și acum Baronulů nostru era mai domolitů. Remase séra asta a casă, deórece avea speranța secretă, că capitanulů V. îĭ va rĕspunde îndată la epistolă. Se făcură însĕ 8 óre, loviturile ultime rĕsunau prin strade, dér la ușa lui nu se arătă nimene. Nicĭ dimineța următóre nu veni rĕspunsů, ba dincontră târdiu după amédĭ primi unů rescriptů, prin care era provocatů a se presenta sigurů în diua următóre la 11 óre înaintea judecătoriei politice din Westminster, la dincontră urmările etc. etc.

Baronulů C. cădù dintr'o mirare într'alta; nicĭ nu mai scia, ce sĕ crédă despre sine, despre Englesĭ, despre lumea asta, și începů a-i fi în adevĕrů rĕu.

Órele îĭ treceau între astfelů de împrejurărĭ destul de încetů, nu dorea după nicĭ o societate și 'i se părea, ca și cand ar fi trăitů unů seculů în ultimele douĕ dile.

In diua următóre la 11 óre sta înaintea judecătoriului din Westminster.

Mai întâiu fù pedepsitů unů birjarů cu 6 dolarĭ, deórece a cerutů unui călĕtorů cu 3 dolarĭ mai multů; după aceea audi strigându-se numele sĕu. Păși înaintea mesei judecătorului și întrebă, ce voescŭ dela elů. Judecătorulů îĭ arătă epistola, care a scris'o căpitanului V., și-lů întrebă, că cunósce elů scrisórea acésta? C. rĕspunse afirmativů. Că recunósce a fi autorulů aceleia? Erășĭ afirmă. Că e vorba de ceva glumă, séu că suntů seriose provocările și amenințările spuse în epistolă? Fórte seriose dise C.